Burgemeester en wethouders van Den Haag,
AWB/bezwaar,
Postbus 12600,
2500 DJ Den Haag.

Betreft: bezwaar tegen het verlenen van een vergunning voor en het kappen van 227 bomen en het verplanten van 22 bomen, en het aanleggen van een Ecowal in het uitbreidingsgebied van Madurodam George Maduroplein 1 (uw kenmerk: 202218398/8715035).

Den Haag, 30 augustus 2023

Geacht College van B&W,

Wij maken bezwaar tegen het verlenen van een vergunning tot het kappen van 227 bomen en het verplanten van 22 bomen en het aanleggen van een Ecowal in het uitbreidingsgebied van Madurodam George Maduroplein 1 (uw kenmerk: 202218398/8715035). Tevens maken wij bezwaar tegen het aanleggen van een Begroeid Scherm, zoals dat ten onrechte in de aanvraag verborgen zit. Dit bezwaarschrift hangt nauw samen, en is soms ook gelijkluidend met ons eerder ingediende bezwaarschrift tegen het verlenen van een vergunning tot het kappen van 38 bomen en het verplanten van 2 bomen aan de achterzijde van het perceel George Maduroplein 1 (uw kenmerk: 202218404/8559764). Wij zijn allen direct belanghebbenden. Wij wonen direct achter het betreffende gebied, op een afstand van ongeveer 40 tot 80 meter. De Bomenstichting Den Haag is statutair belanghebbend.

- In de presentatie van Madurodam en in de argumentatie van de het College van B&W wordt het Begroeid Scherm ten onrechte voorgesteld als een onderdeel van de Ecowal. Wij erkennen de rechtmatigheid van de realisatie van een Ecowal, zoals nadrukkelijk in het Bestemmingsplan Madurodam is voorgeschreven voorafgaand aan de realisatie van de uitbreiding zelf. Maar eigenlijk is ons nog geen enkel concreet voorstel voor een te realiseren paviljoen bekend. Wij menen zo'n concreet voorstel wel noodzakelijk is, omdat alleen ten behoeve daarvan een ecowal nodig en zelfs verplicht is. Maar ook los daarvan geldt die noodzakelijkheid en verplichting absoluut niet voor het Begroeid Scherm. Zo'n Begroeid Scherm is geenszins voorgeschreven, en in de Toelichting en het bij het bestemmingsplan behorende raadsvoorstel zelfs expliciet uitgesloten: *Het aan de noordzijde bovenop de hoge duinrug toevoegen van een ecowal of groene terreinafscheiding van minimaal 2,5 meter hoog wordt dan ook visueel en anderszins als onwenselijk ervaren* (o.a. blz. 86 van de Toelichting Bestemmingsplan).

- Voor zover u niet hecht aan de geloofwaardigheid van uw woorden in toelichtingen of raadsvoorstellen kan hiertegen worden ingebracht dat de artikelen van het bestemmingsplan

desondanks zo'n Begroeid Scherm niet uitsluiten. Wij willen u er dan wel op wijzen dat dat dan ook geldt voor het plaatsen van zo'n scherm op tenminste twee meter achter het huidige verharde wandelpad, waardoor extra begroeiing en zelfs bomenplan tussen het scherm en het wandelpad mogelijk wordt. Binnen het vastgestelde bestemmingsplan is dat wel degelijk mogelijk. Bij zo'n uitvoering zullen wij ons bezwaar op dit punt intrekken, omdat de herziene uitvoering van het scherm (en de Ecowal) met nu wat bescheidener en variërende hoogtes zo'n naar achteren geplaatst Begroeid Scherm beter inpasbaar in het groen maken.

- Wij erkennen ook dat voor het realiseren van de Ecowal een aantal bomen gekapt of verplaatst moeten worden. Het uiterst verwarrende variëren van de genoemde aantallen, en dan vooral de verandering van de meest recente tellingen van 273 in 249 (te weten 227 plus 22) nu, is door ons niet goed te beoordelen. Wij menen dat het College van B&W hiervoor een expliciete verklaring moet geven. Maar wat het precieze aantal ook mag zijn, ten behoeve van de Ecowal (ook indien dat uitgebreid zou worden met het Begroeid Scherm), behoeven lang niet al die bomen verwijderd te worden.

- Wij tekenen bezwaar aan tegen het kappen van nagenoeg alle bomen binnen het gebied. Alleen die bomen die absoluut niet te behouden zijn in het voor de realisatie van de keerwal en de (eventueel langs het wandelpad doorgetrokken) ecowal noodzakelijke werkgebied, zouden gekapt of verplant kunnen worden. De vele overige bomen kunnen behouden blijven, tenminste tot aan het moment waarop de concrete bouwaanvragen voor de paviljoens aan de orde is. Een tenminste tien jaar lang braakliggend en/of als opslag te gebruiken bouwterrein is ongewenst, en volledig in strijd met de toegezegde "robuust groene" uitbreiding van Madurodam. Uit de bij de stukken gevoegde Boom Effect Analyse Madurodam (BEA) blijkt op bladzijde 21 dat bomen op een afstand vanaf 12 meter van de keerwand (en dus de Ecowal en het Begroeid Scherm) in principe te behouden zijn.

- De inmiddels ook aan de stukken toegevoegde tekening (Tukker BA-07 situatie inrichting uitbreidingsgebied) maakt duidelijk dat de meeste bomen in het gebied "ingezaaid gebied/tijdelijk publiek toegankelijk" behouden kunnen worden. Dat geldt ook voor de locaties waar ten onrechte opslagplaatsen voorzien. Het behouden van die bomen is in ieder geval aan de orde tot aan het moment, indien dat er ook komt, dat ook daar robuust groene paviljoens gebouwd gaan worden.

- Wij begrijpen dat Madurodam het voor (en na?) de werkzaamheden prettig vindt om zoveel mogelijk manoeuvreer-, en opslagruimte te hebben, maar de gemeente Den Haag dient daartegenover de, ook door de gemeentelijk groenbeheerder van groot belang geachte, belevings- en gebruikswaarden van de bomen af te wegen.

- Bij dit alles maken wij tevens bezwaar tegen de te beperkte plicht tot het herplanten van de kappen bomen. De te kappen bomen moeten, zoals de plannen hier ook waren, één op één vervangen worden door bomen met een omtrek van tenminste 18-20 cm (liever vanaf 30 cm).

- Nu blijkt dat het aantal (uiteindelijk) te verdwijnen bomen een veelvoud dreigt te zijn van wat bij het vaststellen van het bestemmingsplan aan de orde was, moet ook de compensatie daarvan in oppervlakte bos (houtopstand) en aantal bomen drastisch herzien worden. Ook dat pleit ervoor om het aantal nu te kappen en/of verplanten bomen tot een absoluut minimum te beperken.

- Uit de berekeningen blijkt dat de werkzaamheden leiden tot extra stikstofdepositie, die ongetwijfeld ook tot een verslechtering leidt op het op slechts 1,3 km afstand gelegen Natura 2000-gebied. Wij zijn het niet eens met het gebruik van willekeurige gekozen momenten als referentiesituatie om zodanig te salderen dat van geen toename sprake lijkt. Indien er gesaldeerd wordt moeten de nu bestaande situatie (2022/23) vergeleken worden met die van 2023/24 waarin de werkzaamheden plaatsvinden. Daarvoor is dan ook een duidelijke bewijslast noodzakelijk.

- Er bestaat een wettelijke verplichting tot een cumulatieve benadering. Er dient zekerheid te bestaan dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast.
  Zolang deze onzekerheid bestaat, zouden de bomen niet gekapt mogen worden.

- Wij maken bezwaar tegen de uit de tekeningen blijkende verplaatste achteringang van Madurodam. Het bestemmingsplan schrijft daar een “robuust groene” invulling voor, maar nu komt daar een kale, verharde vlakte ter bevoorrading en een geluidslek richting onze woningen. Het is bovendien een visueel verder verslechterde aansluiting van het bos bij de Haringkade, voltrekt diametraal staand ten opzichte van wat in het gemeentelijke PlanUitwerkingsKader en door Madurodam zelf werd beloofd, evenals het binnen een (groene) bebouwing afwikkelen van de bevoorrading.

- Ten aanzien van de compensatie willen wij nog het volgende toevoegen:
  Het talud is als compensatie volstrekt ontoereikend.
  Er wordt wel geciteerd uit een brief van de ODH, maar de vereiste toestemming is niet bij de stukken gevoegd. Dat de toestemmingsbrief van ODH ontbreekt is een ernstige omissie en niet transparant.
  Die toestemming zou ons overigens wel erg verbazen. Want ons inziens kan het talud niet doorgaan als gelijkwaardig aan het bos dat gekapt wordt.

  We maken even een vergelijking:
  - Enerzijds een bos achter Madurodam, dat onderdeel uitmaakt van een groter geheel, nl de Scheveningse Bosjes; anderzijds een geïsoleerd lapje grond, ingeklemd tussen drukke verkeersaders en een kanaal.
  - Enerzijds een rustig gebied waar je allerlei vogels hoort fluiten; anderzijds een lapje grond met lawaai van auto’s, motoren en trams.
  - Enerzijds een bos met veel opgaande bomen; anderzijds een lapje grond waar de gemeente naast bestaande bomen nog eens 130 bomen en bosplantsoen wil planten. En dan zou er ook nog ruimte moeten zijn voor zoom- en mantelvegetatie?
  - Enerzijds een bos dat duisternis kent; anderzijds een lapje grond dat baadt in het licht door wegen, verkeer, tennispark en Madurodam.
  - Enerzijds een bos dat onder het Rijksbeschermd stadsgezicht valt; anderzijds een lapje grond dat die bescherming niet kent.

Wat zijn de effecten?

- Op het talud zullen vogels elkaars gefluit niet kunnen horen zodat paarvorming mislukt
- Voor kruipende of lopende dieren is de gang van en naar het talud vragen om overreden te worden of te verdrinken in het kanaal.
- Voor nachtdieren heeft het lapje grond veel te veel licht.
- Vanwege de dichte aanplant zal regelmatig dunning nodig zijn, zodat uiteindelijk - na zo'n 40 jaar – plaats zal zijn voor slechts 50-60 volwassen bomen.
- De aanplant van bomen op het talud zal ten koste gaan van de huidige graslandvegetatie, die zo bijzonder is voor Den Haag. Er is een rijke vegetatie van de knolboterbloem, gewone vogelmelk en smalle wikke, soorten die houden van grazige zandgrond. De gemeente heeft de voorjaarsvegetatie op het talud niet in kaart gebracht. De KNNV deed dat - op ons verzoek - wel.

Onze conclusie is dat het geïsoleerde talud nooit de kwaliteit en biodiversiteit kan evenaren van het huidige bos achter Madurodam, omdat dát een onderdeel is van een groter geheel, waar rust, stilte en 's nachts duisternis heerst.
Het lapje grond kan dus nooit een goede compensatie zijn voor het bos dat ons ontnomen wordt. Het lapje grond heeft z'n eigen kwaliteiten, maar die worden niet erkend.

Hoogachtend, en met een vriendelijke groet,